

Verhaal van Krommenie-Assendelft

Twee dorpen, gescheiden door een weg en spoor

Krommenie en Assendelft zijn twee dorpen in de Zaanstreek. Ze zijn min of meer aan elkaar gegroeid, maar worden tegelijkertijd gescheiden door een van de drukste provinciale wegen van Noord-Holland: de N203 (Provincialeweg). Ook het treinspoor langs de weg vormt een scheidingslijn tussen beide dorpen. Beide dorpen hebben een eigen karakter, maar in het dagelijks leven van veel bewoners zijn beide dorpen min of meer met elkaar verweven. Aan de noordzijde ligt Krommenie, met een gezellig en typisch Zaanse dorpscentrum, kleine buurtschappen in de polder en een groot aantal nieuwbouwwijken. Het oude lintdorp Assendelft, met de langste Dorpsstraat van Nederland, is door de jaren heen aan de noordzijde uitgebreid met de vinexwijk Saendelft. Recent is daar nog de wijk Kreekrijk aan de westzijde aan toegevoegd, waar ook de komende jaren nog volop gebouwd zal worden.

De N203 speelt een belangrijke rol in de ontsluiting van beide dorpen. In het westen kan de A9 bereikt worden voor de richtingen Alkmaar of Haarlem, in het oosten de N246 richting de A8, voor de richting Zaandam en Amsterdam. Wie de weg uitrijdt aan de westzijde komt in Uitgeest terecht. Wie doorrijdt richting het oosten doorkruist Wormerveer en Koog aan de Zaan om uiteindelijk in hartje Zaandam uit te komen. Langs de N203 loopt ook het spoor, onderbroken door station Krommenie-Assendelft.

De N203: een routebeschrijving

Dagelijks passeren er 40.000 motorvoertuigen over de N203, zowel lokaal verkeer als doorgaand (vracht)verkeer. Dit gedeelte vormt voor veel autoverkeer de dagelijkse route tussen de A8 en A9, bij gebrek aan een alternatieve verbinding.

De N203 is tegenwoordig nergens anders zo ingericht op doorstroming van snelverkeer als in het gedeelte tussen Krommenie en Assendelft, met twee rijbanen met elk twee rijstroken. Vanaf de afslag van de N246 passeren automobilisten in westelijke richting eerste de brug over de Nauernasche vaart, met zicht op de herkenbare schoorstenen van Forbo. De snelheid van 70 km/u wordt verruild voor 50 km/u naarmate Krommenie in beeld komt. Na de tankstations wordt de eerste kruising in Krommenie bereikt, bij het Vlietsend en aan de linkerhand de spoorwegovergang naar het industrieterrein in Assendelft. Opvallend is de geringe afstand tot de karakteristieke woningen aan de noordzijde van de weg, slechts gescheiden door een vangrail en een smalle ventweg.

Het volgende kruispunt, met de Iepenstraat, dient zich aan. Aan de westzijde krijgen automobilisten nog een glimp van het oude busstation en het herkenningspunt 'Café De Remise'. Daarna volgt het Station Krommenie-Assendelft met het P&R-terrein, waar de sprinters op de route Amsterdam-Uitgeest stoppen of de intercity's voorbijrazen. Rechts van de weg valt het Trias VMBO op. Daar kruist de N203 ongelijkvloers de Rosariumlaan en Saendelverlaan, belangrijke routes richting de achterliggende wijken van Krommenie en de nieuwbouwwijken in Assendelft. Vervolgens zijn links de contouren van Kreekrijk zichtbaar en aan de rechterzijde verhuult een geluidsscherm met bomen en struiken de wijk Zuiderham. De snelheid wordt vanaf daar weer opgebouwd naar 80 km/uur. Het eerstvolgende kruispunt is bij restaurant De Krokodil, waar links en rechts het buurtschap Busch en Dam is gelegen. Vanaf daar verschijnt een uitgestrekt polderlandschap aan beide zijden van de weg, tot aan Uitgeest en de oprit naar de A9.

Verschillende verkeersstromen op en langs de N203: auto's, vrachtwagens, fietsers en treinen

Uitzicht vanaf loopbrug bij station Krommenie-Assendelft met links zicht op Saendelft, rechts op het Trias VMBO in Krommenie aan de overzijde van de N203

'Ons dorp' Krommenie

In Krommenie wonen mensen die erg gehecht zijn aan het dorp of de Zaanstreek, sommigen zijn er ook geboren en getogen. Nieuwkomers voelen zich hier na verloop van tijd ook welkom: "inmiddels is het wel 'ons dorp' geworden." Voordelen van wonen in Krommenie zijn de kleinschaligheid van het dorp, met een gunstige ligging ten opzichte van Amsterdam en andere steden, het station en de kust. De gezellige 'oude' winkelstraten Zuiderhoofdstraat en Noorderhoofdstraat worden gewaardeerd, maar voor boodschappen kunnen bewoners ook terecht rondom het Rosariumplein. Er zijn veel sportclubs in de omgeving en een aantal basisscholen. "Als ik hier de tuin uitloop heb ik alles in de buurt, dus ook het station en alle voorzieningen in het dorp", vertelt een bewoner van een van de huizen langs de Provincialeweg.

Met name aan de noordwestzijde van het dorp, bij Noorderham, Willis en Krommeniedijk, wordt het uitzicht op het polderlandschap en het water gewaardeerd. Hier ga je naartoe voor een wandeling of frisse lucht. Ook het Rosariumpark en Agathepark worden gewaardeerd.

De eerste rij: wonen langs de Provincialeweg in Krommenie

Met name de bewoners van de 'eerste rij' woningen, tussen het TRIAS en het Vlietsend ondervinden veel hinder van de drukke N203 voor hun voordeur. "Je ziet de weg steeds drukker worden. Voorheen was het alleen in de spits, nu de hele dag." In het dagelijks leven betekent dit steeds vaker geluidsoverlast, slagschaduw van vrachtwagens in de woningen, soms trillende huizen, zwart roet op de ramen of in huis bij openstaande ramen. Wel valt het binnenshuis qua geluidsoverlast van de weg vaak mee door goede isolatie, zo lang de ramen en deuren gesloten blijven. "Als ik dan de voordeur binnenstap, is het een wereld van verschil." Motoren en sportauto's vormen de grootste ergernis, "die knallen na de flitspaal door naar 100 waar je 50 mag", ook 's avonds en in het weekend. In de voortuin zitten is er voor de meeste bewoners niet bij. De Provincialeweg en de routes ernaartoe worden vergeleken met een "grote trechter" en een "racebaan".

De bewoners zijn over het algemeen gehecht aan hun woning en de "sociale buurt". Wel maken ze zich zorgen over hun gezondheid en die van hun kinderen. "Als ik er zelf even niet aan denk, dan is het wel mijn familie die me eraan herinnert: Wat doe je nog langs de weg, met die slechte luchtkwaliteit?", geeft een bewoner aan. Sommigen overwegen ook te verhuizen op de lange termijn. Toch wonen ze ook in een gemoedelijke buurt, waar kinderen rustig op straten en in de speeltuin kunnen spelen. "We overwegen weleens om te gaan verhuizen [...] Maar dan doen we de luxaflex weer dicht en leven we weer door."

Eerste rij woningen in Krommenie langs de Provincialeweg

Speeltuin bij de Popelstraat en het Bertrand Russel College, achter de N203

Als het druk is op de omliggende snelwegen, dan ervaren de bewoners langs de Provincialeweg dit voor hun voordeel. “Er hoeft maar een klein dingetje te gebeuren in de Wijkertunnel of Velsertunnel en het staat hier vast. Dan sta je zo één uur stil.” In dat opzicht kijken veel bewoners uit naar een toekomstige aanleg van een verbinding tussen de A8 en A9. Dit biedt mogelijk perspectief op kortere reistijden en de mogelijkheid om de N203 ‘af te waarderen’ tot bijvoorbeeld een tweestrooksweg, met meer ruimte voor groen.

Er zijn ook zorgen over de verkeersveiligheid onder de bewoners. Op de kruisingen van de N203 ontstaan volgens hen vaak gevaarlijke situaties voor voetgangers en fietsers. De weg en de spoorwegovergang worden als barrière ervaren om Assendelft met de fiets of te voet te bereiken. Bij de kruising van de N203 met het Vlietsend moeten fietsers en voetgangers tot wel vier keer oversteken om in Assendelft te komen, waar auto’s volgens de bewoners vaak nog met hoge snelheden afslaan. “Dat enge Vlietsend, als het maar even kan vermijd ik die hoek.”

Ook de lepenstraat wordt gezien als een gevaarlijk punt om over te steken voor voetgangers en fietsers. “Als je niet uitkijkt word je van je sokken gereden.” De volgende weg die de N203 kruist is de Rosariumlaan. 's Bewoners geven aan dat de auto's in de Jan Brassertunnel 's ochtends vaak stilstaan en dat zij daardoor “door uitlaatgassen fietsen”. Bij de rotonde op de Rosariumlaan is het volgens bewoners ook erg uitkijken met de auto's, fietsers en brommers die hier 's ochtends rijden. De zorgen over de verkeersveiligheid nemen toe als bewoners zelf gevaarlijke verkeerssituaties op de kruisingen en rotondes hebben meegemaakt, een onveilig gevoel lijkt in de beleving nog lang te blijven 'hangen'.

Het oude bus- en treinstation, bij café De Remise, is een “beetje doelloos” volgens omwonenden. Het kan er onoverzichtelijk zijn voor automobilisten, en fietsers gaan hier snel door rood omdat ze het gevoel hebben dat er geen verkeer aankomt. Het aangrenzende parkeerterrein bij het station is ruim, maar er gaan verhalen rond in het dorp over gestolen auto's en opgebroken busjes. De looproutes langs het parkeerterrein worden 's avonds als onveilig ervaren, doordat er weinig zicht op is vanaf de weg.

Het voormalige busstation in Krommenie, langs de N203

Drukke op de N203 gezien vanaf de woningen aan de Provincialeweg, met uitzicht op Café De Remise

De kruising van het Vlietsend met de N203

Zuiderham: relatieve rust nabij de N203

Ten westen van het Trias en de Rosariumlaan bevinden zich geen woningen meer direct aan de N203. Hier ligt aan de noordzijde de wijk Zuiderham. De eerste rij woningen in de wijk wordt hier afgescheiden van de weg door sloten, bomen en een scherm bekleed met groen. Bewoners waarderen hun woning en wijk: "Ik ben nog nooit één moment ongelukkig geweest, wat het huis betreft". In deze buurt is een prettige sfeer, bewoners kijken naar elkaar om.

Toch wordt ook in Zuiderham wordt de drukte op de N203 gevoeld, vaak nemen bewoners een route 'binnendoor'. Het geluidsscherm langs de weg stopt bij de Marslaan en de sportvelden, bewoners verderop in de wijk ervaren hier een 'geluidslek'. Ook het optrekkende verkeer op de Rosariumlaan wordt tot ver in de wijk gehoord. Bewoners zeggen luchtwegklachten te ervaren als gevolg van de slechte luchtkwaliteit. De hoop op een toekomstige verbinding tussen de A8 en A9 is inmiddels nauwelijks meer aanwezig: "Eerst zien, dan geloven', dat is een beetje de houding nu in het dorp".

Westen van Wormerveer: tunnels en stilstaand verkeer

Aan de overkant van de Nauernasche Vaart ligt Wormerveer. Hier is het in principe rustig wonen, aan de rand van het industrieterrein. Bewoners geven aan niet meer langs de N203 te wandelen, zoals vroeger, vanwege de toegenomen drukte. Het is lastig om de weg op te komen volgens de bewoners, "zeker op dinsdag en donderdag kan alles vaststaan". De vele tunnels voor fietsers hebben het veiliger gemaakt, maar zijn 's avonds en 's nachts niet altijd prettig om doorheen te fietsen. Bewoners geven aan het stilstaand verkeer te ruiken als het 's ochtends vaststaat op de omliggende wegen: "Ik vind dat veel erger dan de Forbo, die vind ik niet echt vies."

Rotondes & vliegtuigen: een tour door Saendelft

Aan de zuidzijde van de weg ligt de vinexwijk Saendelft. Hier wordt in veel mindere mate verkeersgeluid gehoord van de weg, hoewel dit afhankelijk is van de richting van de wind. Vliegtuigen horen bewoners hier wel duidelijk: "Vliegtuigen overheersen soms heel erg, die nemen als het ware alle plek in als je buiten bent, op zo'n moment." De wijk mist volgens de bewoners groen en zou meer aangekleed mogen worden; veel bomen zijn nooit tot wasdom gekomen. Bewoners zijn enthousiast over prettige en vrijliggende fiets- en wandelpaden.

De rotondes bij de Saendelverlaan staan onder bewoners bekend als een gevaarlijk punt voor fietsers, met name de rotonde bij de Jan Brassertunnel en de Kreekrijklaan. Regelmatig zien fietsers uit de omgeving hier (bijna-) ongelukken gebeuren, of ze lezen erover in de media. Veel kinderen uit Saendelft en Kreekrijk passeren deze route op weg naar de basisschool in Krommenie, maar het omgekeerde gebeurt ook. In dat opzicht zijn Krommenie en Assendelft in het dagelijks leven sterk verweven.

De Jan Brassertunnel wordt verder als prettige 'vrije fietsroute' ervaren. Maar 's avonds voelt niet iedereen zich hier op zijn gemak, hier hangen dan groepjes rond bij de tunnel en het station. In de beleving van sommige bewoners is het station ook geen veilige plek om je fiets te stallen.

De Jan Brassertunnel, gezien vanuit Saendelft, met zich op het Trias VMBO

De meest noordelijke rotonde op de Saendelverlaan (nabij de Jan Brassertunnel)

De Ambachtslaan wordt door veel autoverkeer uit de omgeving gebruikt als doorgaande route. De gevolgen zijn geluidsoverlast en zorgen over de verkeerveiligheid onder bewoners. Auto's rijden hier soms tot wel 50 km/u, waar 30 km/u de toegestane maximumsnelheid is. Bewoners geven aan dat het er "te smal, te druk" is.

Kreekrijk: fijne huizen, chaos in de ochtend

Ten westen van Saendelft is de woonwijk Kreekrijk in aanleg. Het merendeel van de huizen moet nog worden gebouwd, maar de eerste bewoners zijn al in hun toekomstbestendige nieuwbouwwoning getrokken. De woningen zijn optimaal geïsoleerd, maar de bewoners geven aan uit te kijken naar het door ProRail te realiseren geluidsscherm langs het spoor. De wijk wordt prachtig en is ruim opgezet volgens de bewoners, ook al zitten zij nu "nog in een halve bouwput", met overlast van overwaaiend zand en zwerfafval van de grote afvalcontainers aan het begin van de wijk.

Op de Kreekrijklaan en het Beemdgras staan twee grote basisschoolgebouwen. 's Ochtends is het hier "verschrikkelijk druk" met auto's van ouders veelal uit Saendelft, die hun kinderen hier afzetten. Dit leidt tot ware verkeersconflicten op straat. Er wordt op stoepen en in voortuinen geparkeerd en soms leidt het zelfs tot woordenwisselingen tussen bewoners en de ouders die hun kinderen afzetten.

Een vliegtuig boven nieuwbouwwoningen in Kreekrijk

Het 'oude' Assendelft: van rustig dorp naar files voor de deur

De lange Dorpsstraat, die vanaf de N203 eerst langs het industrieterrein en Saendelft leidt, komt uiteindelijk uit in het 'oude' Assendelft, rondom de Kerkbuurt. Hier heerst een gemoedelijke en echt dorpse sfeer. Bewoners hebben de Dorpsstraat de afgelopen decennia zien veranderen van een rustige dorpsstraat in een drukke doorgaande weg, met rijen auto's en in het weekend optrekkende motoren. Volgens bewoners is het hier nauwelijks mogelijk om hier veilig langs te lopen. 's Ochtends worden de bewoners langs de Dorpsstraat en Communicatieweg wakker van het verkeer, vaak trilt hun huis als er een vrachtwagen langskomt. "Dat ga je na een tijdje bijna normaal vinden."

Op de rotonde op de Dorpsstraat, bij de kruising met de Noorderveenweg, is het verkeer 's ochtends "dramatisch" volgens bewoners, omdat veel auto's, fietsers en brommers uit de woonwijken via deze route rijden. De bewoners van de oude kern van Assendelft wachten al jaren op een verbinding tussen de A8 en de A9. Voor hun gevoel is Saendelft de afgelopen decennia gebouwd, maar zijn de wegen niet aangepast op zoveel nieuwe mensen en zijn er geen benodigde ontsluitingen bij gekomen. "We voelen ons een beetje in de maling genomen."

De kruising Dorpsstraat/Communicatieweg in het oude Assendelft

Busch en Dam: buurtschap onder druk

Het buurtschap Busch en Dam strekt zich uit aan beide zijden van de N203, ten westen van Krommenie en Assendelft. De woningen liggen verspreid over de gemeentegrenzen van zowel Zaanstad als Uitgeest. De wegen heten zowel Busch, Bus en Dam als Busch en Dam. Bewoners genieten van een uitgestrekt zicht op het polderlandschap en beschrijven de locaties als “ruim, groen en prettig”. Geluidsoverlast van vliegtuigen en de N203 zijn de afgelopen jaren sterk toegenomen volgens bewoners en zetten het woongenot onder druk. 's Avonds wordt er lichthinder ervaren van de remlichten van auto's op de N203, 's nachts en 's ochtends zeggen bewoners soms wakker te schrikken van vliegtuigen. De bewoners zijn bang met de Verbinding A8-A9 tussen twee drukke wegen in te komen te liggen. Ze laten van zich horen: “We gaan eerder de Verbinding A8-A9 blokkeren, dan dat we gaan verhuizen.”

Bij Busch en Dam kan de N203 worden overgestoken door voetgangers en fietsers, vlak bij restaurant De Krokodil en iets verderop, richting de Lagendijk. Deze worden door bewoners uit de wijde omgeving benoemd als gevaarlijke punten en als barrière om over te steken. Voor voetgangers en fietsers is het lastig om de overkant te bereiken, voordat auto's alweer optrekken. Bewoners geven aan auto's hier ook regelmatig door rood te zien rijden.

Tot slot

Het Verhaal van Krommenie-Assendelft laat zien dat de N203 het dagelijks leven van bewoners beïnvloedt. De beleving varieert van bewoner tot bewoner, maar vertoont duidelijke patronen in de verschillende wijken. Bewoners ondervinden onder meer geluidsoverlast en overlast van trillingen in hun woning. Daarnaast maken zij zich zorgen over hun gezondheid en de verkeersveiligheid op een aantal kruispunten met de N203 en rotondes in de wijken. Ze storen zich aan (sluip)verkeer en de lange reistijden om hun dorp in of uit te komen. De bewoners zijn gehecht aan hun woning en woonomgeving, maar de nabijheid van de drukke N203 heeft wel grote impact op de leefbaarheid van beide dorpen.